

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Goniec Częstochowski

DIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Cena prenumeraty: miesięcznie 3 mk. 60 fen., kwartalnie 9mk. 00 fen. za odosłanie do domu dopłaca się 20 fenigów miesięcznie. Cena pojedynczego numeru 10 fenigów.

Ceny ogłoszeń: za wiersz petitowy jednoszpaltowy na I kol. 1 mk. 50 fenigów, na II i III kol. 65 fenigów, na IV kol. 45 fenigów. Ogłoszenia drobne po 10 fenigów za wiersz.

Redaktor lub jego zastępca przyjmuje interesować codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10 — 2 po poł. Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

Adres Redakcji i Administracji CZĘSTOCHOWA, ulica Paau Maryi Nr. 35. — Telefon Nr. 5

W 100-ą rocznicę otwarcia Uniwersytetu warszawskiego.

Wczoraj we wtorek 14 b. m. Uniwersytet warszawski obchodził setną rocznicę swego otwarcia, dlatego też poświęcamy słów kilka historii odrodzonej wszechszcolnictwa stołecznej.

Od r. 1815 istniała w Królestwie chęć wysunięcia stolicy — Warszawy na poziom równy Krakowowi i Wilnu. Ambicją Stanisława Potockiego było utworzenie Szkoły Głównej, wpływom obcym przypisać należy, że powstała w postaci Uniwersytetu, a gotowym kadrom winien był naród, że powstała tak szybko. Statut podpisany w listopadzie 1816 r., umożliwił otwarcie wszechszcolnictwa w początkach r. 1817, a po upływie roku Uniwersytet wyszedł z okresu tymczasowości, otrzymując w uroczystości otwarcia dn. 14 maja 1818 r. pierwszego rektora i kompletną organizację.

Z niepokojem, ze wzruszeniem obejmował rektor X. Szwejkowski wysoکی swój urząd, pisał „M. Hardelsman w „Tyg. Pol.“. Przeczuwał wielkie trudności, które czekać musiały wszechszcolnicę, miał wysokie poczucie odpowiedzialności, rozumiał postępowanie uniwersytetu. Bez tradycji i bez charakteru Szkoły Głównej stanął Uniwersytet przed wielkim zadaniem. Przeznaczeniem jego bowiem jest „dążenie do doskonałości...” Uniwersytet powinien prowadzić ludzi do szczybła poznania, do jakiego rozumowijnaszemu wznieść się dozwolono. Aby zaś uniwersytet zadanie to spełnił, „aby uniwersytet mógł posunąć nauki do stopnia nieograniczonego, aby je mógł doskonalić we wszystkich ich częściach, aby z udoskonalonych mógł ludzkiej społeczności wydobycwać i dostarczać potrzebne wiadomości, wynika przez wniosek konieczny, iż powinien w postępowaniu naukowym być zupełnie wolny i niepodległy”.

W sto lat blisko potem, dnia 15 listopada r. 1915, w czasie wojny obecnej z mównicą Uniwersytetu warszawskiego po raz pierwszy przemawiał, pierwszy rektor, po raz już trzeci ednawianego uniwersytetu, nieodżałowanej pamięci dr. Józef Brudziński. Młody rektor odrodzonej wszechszcolnictwa wstępował na drogę, którą kroczyło wielu jego poprzedników w różnych czasach.

Po 14 latach Uniwersytetu Aleksandrowskiego, po 7-iu latach Szkoły Głównej Wielopolskiego, powracała znnow Polska do pałacu Kazimierzowskiego. Powracała po długiej cięż-

kiej przerwie. W murach Uniwersytetu przez lat 45 wrzała walka między zwierzchnością, wrogą uczniom, a młodzieżą broniącą swej godności, swej duszy narbdowej, zakończona gwałtownym wybuchem r. 1905. A po za jego murami w społeczeństwie spętaniem, edepchniętym, skutym, mimo wszystko żyła nieprzeczona wola tworzenia w Warszawie własnej kultury umysłowej! Z niesłychanym wysiłkiem w promieniu wskazań ostatniej wszechszcolnicy, powstała instytucja samopomocy naukowej. Później, po rewolucji, zjawily się się surrogaty szkół wyższych, powstało T-wo Naukowe. Z uczniami Szkoły Głównej pod ich kierunkiem szli młodzi, uczniowie Krakowa i Lwowa, łamali przeciwności, marzyli — o zwycięstwie nad panowaniem obcej mowy i wrogięo ducha w tym starym pałacu.

Marzenie stawało się rzeczywistością. Brudziński obejmował prawowicie dziedzictwo po Szwejkowskim i Mianoskim, brał na siebie wielki zaszczyt i wielki obowiązek. Jeden z pierwszych w nowej Polsce budował rzeczywistość. Mocną wiarą w bezkresność i niezależność badań naukowych, zaczerpniętą jeszcze od X. Szwejkowskiego, oparta na tradycji nie form już tylko, lecz metody naukowe, świetnie rozwiniętej w dwu własnych wszechszcolniach krakowskiej i lwowskiej, przesłanki do głębi obowiązkiem wychowawcy, doniosłą służbą dla państwa, które się odradza stawała wszechszcolnica (warszawska na linii wskazań historycznych polityki polskiej).

Dzisiaj, w stuletnią, rocznicę otwarcia odrodzonego Uniwersytetu warszawskiego stoi na czele senatu akademickiego J. M. rektor Kostanecki, któremu przypada w udziale trudna rola sternika tej najwyższej w kraju instytucji naukowej. Niechaj jej przewodzi po długie lata ku pożytkowi powstającego państwa polskiego, niech Uniwersytet stołeczny będzie naszą chlubą, a wychowawcy jego dzielnie budowniczymi wolnej i silnej Polski.

W tak uroczystym dniu dla wszechszcolnicy warszawskiej Redakcja „Gonca Cz.” łączy się z krajem całym i się świetnemu senatowi akademickiemu z J. M. rektorem Kostaneckim na czele i młodzieży swe najserdeczniejsze życzenia: Pracujcie jak na jawoconiej dla dobra umiłowanej Ojczyzny!

jąc je, braliśmy częstokroć jeńców. W kwietniu straty napowietrznych sił bojowych nieprzyjaciela na frontach niemieckich wynosiły 15 balonów na uwięzi i 271 samolotów, z których 128 runęło za liniami naszymi, reszta zaś, jak można było rozpoznać, po tamtej stronie stanowisk przeciwnika.

Myśmy utracili w walce 123 samoloty i 14 balonów na uwięzi.

Na innych terenach walk nie szczególniego.

Pierwszy general-kwaternistrz Ludendorff.

Komunikat angielski.

Sprawozdanie urzędowe z dnia 10 maja.

Odzyskaliśmy kontraktami zdobyty przez nieprzyjaciela we wczorajszym ataku rannym mały kawałek naszego frontu na północnym zachodzie od Albert. Wzięliśmy kilku jeńców.

Artylerja nieprzyjacielska była czynna w ostatniej nocy w dolinach nad rzekami Somme i Ancre i w rozmaitych miejscach frentu bojowego nad strumieniem Luce.

Zamordowanie Lenina?

STOKHOLM 12 | 5. Rozmaite depesze, które nadchodzą z Rosji wołają mówią o zamordowaniu Lenina w Moskwie, gdzie gen. Kornilow po okropnej rzezi, kierownictwo rządu uchwycił w swoje ręce.

W Petersburgu, gdzie panuje głód miał gen. Szwarec z Kornilowem prawdziwe rządy teroru wprowadzić.

Ypern w gruzach.

ZURICH 13 | 5. „Corriere della Sera” donosi z angielskiego frontu, że na Ypern pada dziennie 80 granatów.

Czwarta część miasta leży w gruzach.

Wszyscy do wojska.

GENEWA 13 | 5. Francuska wojskowa komisja przyjęła projekt zarejestrowania wojskowego wszystkich mężczyzn, od skończonego 16 roku życia do 55.

Agitacja w Ameryce.

BAZYLEA 13 | 5. „Daily Mail” donosi z Nowego Jorku, że tamtejsza prasa jednogłośnie żąda wprowadzenia prawa, któreby użycie języka angielskiego dla wszystkich obywateli amerykańskich czyniło przynusowem.

Akoja ta skierowana jest przeciwko niemieckim amerykanom. Niemieckie dzienniki są wszędzie bojkotowane i zamykane. Ostatnia gazeta niemiecka w Brooklynie zawiesiła swoje wydawnictwo.

Republika afrykańska.

HAAGA 13 | 5. Angielskie dzienniki pytają co się dzieje w Atryce. Wciąż dochodzą wieści, że w południowej Afryce wzrasta szybko narodowo republikańska propaganda. Rząd zagroził podobno ogłoszeniem stanu obłępania w razie nie zaprzestania propagandy.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (Urzędowo). Wielka Kwatera Główna donosi dnia 13 maja:

Zachodni teren walk.

W obwodzie Kemmel ożywiona działalność artyleryjska utrzymała się w związku z miejscowymi poty-

czkami piechoty. Pównież w pozostałych odcinkach bojowych ożywiła się wielokrotnie pod wieczór.

W dolinie Ancre na południowozachód od Albert odparto ciężsłowe natarcie Anglików. W wielu miejscach frontu nieprzyjacieli kontynuował swe natarcia wywiadowce. Odpięra-

Drugi list cesarza Karola.

WIEDEN 13 | 5. Według informacji z Rotterdamu, paryski korespondent „Manchester Guardian” pisze co następuje:

Drugi list cesarza Karola jest widocznie ważniejszy od pierwszego. Cesarz oświadczył w nim, iż jest on przekonany, że mógłby skłonić Niemcy do zawarcia pokoju, pod warunkiem wszakże, aby koalicja ograniczyła swe żądania terytorjalne do Alzacji i Lotaryngii.

Terytoria okupowane miałyby być oczywiście opróżnione, a niepodległość i suwerenność Belgii — przywrócona.

Cesarz zapewnił równocześnie, że upewni się już co do zgody Bułgarii. Następnie prosi cesarz, aby skrupulatnie uszanowano prywatny charakter jego litu, to też rząd francuski oświadczył na słowo honoru, że go nie zdradzi.

Poincaré zaproponował podczas rokowań, aby monarchja austro-węgierska ustąpiła Włochom Tryest i Trydent, otrzymując wzamian Śląsk, jednakże cesarz Karol odpowiedział, że poważne wątpliwości nasuwają się wskutek tego mianowicie, iż monarchja ma istotnie w swym posiadaniu Tryest i Trydent, gdy natomiast Francja nie jest w posiadaniu Śląska.

Na skierowane doń przez komisję dla spraw zagranicznych zapytania, odpowiedział Ribot, iż ma on do wyboru: albo odrzucenie propozycji Austro-Węgier, albo zerwanie z Włochami.

Ribot przyznał przytem, że Lloyd George dopiero po długim wahanju zgodził się na udzielenie odpowiedzi odmownej, żądanej przez Sonnino.

Korespondent „Manchester Guardian” komunikuje pozatem, że zeszłego lata propozycje zostały ponowione.

Wiedeńskie c. i k. biuro korespondencyjne do powyższych informacji, zapewnia, że wyżej podany list cesarza Karola wogóle wcale nie istnieje i że cała ta wiadomość musi być uważana za intrzygę koalicji.

Polacy w Austrii.

BERLIN 13 | 5. „Voss. Ztg.” donosi z Wiednia:

Wydaje się, że Polacy chcą sobie zagwarantować również poparcie parlamentarne, celem spełnienia ich żądań przeważnie o charakterze wewnętrzno-politycznym.

Już podczas ostatniego posiedzenia przeważało wśród Polaków zdanie do współdziałania z temi partjami parlamentu, które się wypowiedziały za zadaniami polskimi.

Nie ulega wątpliwości, że partje niemieckie skłonne są do t. zw. austro-polskiego rozwiązania i nie odmówią Polakom wszelkiego w tym względzie poparcia.

Pożyczka szacha.

Za pośrednictwem posła Stanów Zjednoczonych w Teheranie szach perski — jak donosi Reuter — zapisał 100,000 dolarów na amerykańską pożyczkę wolnościową.

C. i k. bieżąca.

Dzienniki z Madrytu donoszą, że rząd zamierza zarekwirować całą flotę handlową hiszpańską.

— Angielski minister spraw wewnętrznych zakazał świętowania setnej rocznicy urodzina Marksa.

— W Norwegii od 21 maja będą wprowadzone dwa dni w tygodniu bezmięsne: wtorek i czwartek. We Francji są trzy dni bezmięsne.

— Jak donosi „Tidens Tagn” an-

glicy wysadzili na ląd 800 żołnierzy pod Pieczęgą, na półwyspie Kolskim.

Przegląd prasy.

W „Głosie Lubelskim”, organie zbliżonym do „Koła Międzypartyjnego”, czytamy następujące u w a g i o Radzie Stanu:

„Rada Stanu może i powinna słuchać wyłącznie woli narodu. Wola zaś narodu w rozumieniu naszym przejawia się dzisiaj w dążeniu do Niepodległej i Zjednoczonej Polski z własnym dostępem do morza, oraz zupełnie niekropowanym i jedynie przez cięła z wybrzeża powstałym dalszym budowaniu państwa polskiego. Czy Rada Stanu uszanuje tę wolę narodu, zależy to przedewszystkiem od rezultatu wyborów.

Do urny wyborczej staną dwa ebozy: z jednej strony centrum, które od początku wojny służy programowi ugodzenia się z państwami centralnemi; z drugiej strony „Kółko Międzypartyjne”, które idzie do Rady Stanu po to przedewszystkiem, aby nie dopuścić do realizacji programu centrowego, a które skądinąd uważa sprawę polską za międzynarodową, wierzy w zwycięstwo zasad moralnych i przeciwne jest jakimkolwiek próbom likwidowania sprawy polskiej przed końcem wojny oraz wyzkania się naszych praw do stworzenia państwa niezależnego ze wszystkich ziem polskich.”

KRONIKA.

Zapisy kwestarek na kwestę P. M. S.

Na odbyć się mającą w niedzielę 19 b. m. „Kwestic Majową” na rzecz P. M. S. już się rozpoczęły zapisy kwestarek w księgarni p. A. Gmachow. dawniej W. Malczewska.

Sygnalizując cel kwesty napewno pociągnie liczne grono pań, które ofiarują swą pracę i stwierdzamy, że im nie obce pragnienie, by Polska stała się krajem wielkiej kultury i ośrodkiem prawdziwej oświaty publicznej.

Co czyta ulica.

W jednym z ostatnich NEN „Gońca” skonstatowaliśmy pogieszający objaw. Jakim jest, zdaniem naszym, dający się zauważyć w Częstochowie rozwój czytelnictwa wśród warstw, które dotychczas nie odczuwały potrzeby książki lub gazety.

W związku z tym od jednej z naszych stałych czytelniczek otrzymujemy uwagi, których autorka twierdzi, że jesteśmy dobrymi obserwatorami życia, dodaje jednakże, że spostrzeżony przez nas rozwój czytelnictwa zauważyła również, jednak zaobserwowała jednocześnie i, iż nowa kategoria czytelników książek np. z pośród stróżów i dorózkarzy najchętniej czyta i nabywa broszury „o treści a la Szerlok Holmes, a więc o błądych hrabinach i ich wymierzonych kochankach, dlonie których w 90 na 100 wypadkach płami krew ofiar zamordowanych przez autorów sensacyjnych i obliczonych na tani efekt opowieści.”

Jeżeli czytelniczka nasza nie jest w błędzie i wypadki podobne często mają miejsce, w takim razie nie załoby aby instytucje oświatowo-kulturalne weszły za tę sprawą i postarały się o utrudnienie nabywania czytelnikom ulicy tego rodzaju niezdrowej „literatury”, a jednocześnie umożliwiły czytanie książek innych o treści pouczającej i godziwej.

Zebrań Stow. Kelnarów.

Dziś 15 b. m. o godzinie 7 rano odbędzie się w domu przy ul. Panny Marji 24 m. 18 ogólne zebranie miejscowego Stow. Kelnarów.

Kurs tofiarstwa.

R. O. p. o. z. częstoch. organizuje w najbliższym czasie w Częstochowie i większych wsiach okolicznych dwudniowe kursa pantoflarstwa.

Występy K. Junoszy-Stepowskiego w Częstochowie.

Wkrótce odbędzie się cztery występy znakomitego artysty teatru „Rozmaitości” w Warszawie Kazimie-

rza Junoszy-Stepowskiego, który zaprezentuje się publiczności tutajszej w czterech najlepszych swoich rolach, a mianowicie w „Jastrzębiu” z którego niezbyt udolną przeróbką dla kinematografu zapoznana się tutajsza publiczność, wyrabiając sobie mimo woli nieco fałszywe pojęcie o sztuce scenicznej, która posłużyła za treść do tego obrazu. Następnie odegrana zostanie „Eskapada”, „Powraca” i „Szpieg”.

Występy świetnego artysty mogą liczyć na niezawodne powodzenie w Częstochowie, a pierwszy w teatrze Paryskim 8 czerwca.

Padajrzanie indywidua.

Komisariat ces.-niem. policji kryminalnej prosi nas o zaznaczenie, że w Częstochowie od pewnego czasu znów jakieś nieznanne bliżej indywidua usiłują przedstawiać się jako agencja policji kryminalnej, nie okazując legitymacji z fotografiami. Wobec tego, komisariat policji ostrzega publiczność przed ewentualnemi nadużyciami ze strony tego rodzaju osób i prosi ją o natychmiastowe zażalenie o nich policji (ul. Piękną 4), celem ujęcia oszustów.

Tournée operetki.

Zespół operetkowy dyr. St. Szuczki i A. Millera gościł ostatnio trzy dni w Zawierciu, gdzie cieszył się dużym powodzeniem, a wczoraj przybył znów do Częstochowy skąd dziś udaje się na kilka występów do Radomska, poczem znów do Zawiercia, a wreszcie przybędzie po Zielonych Świątkach do teatru „Apollo” w Częstochowie.

Spragniona rozrywki publiczność zawiercka i radomska wprost rozchwytnie wszystkie bilety, co naturalnie wpływa dodatnio na stan finansowy tej wielce kosztownej w czasach obecnych imprezy.

W sprawie handlu mięsem.

Powiat częstochowski został podzielony na 4 okręgi:

1) Krzepicki (z rzeźnią w Krzepicach), do którego należą wszystkie wsie następujących gmin: Kuźniczka, Krzepice, Lipie, Przystajki; miejscowości: z gminy Panki, Aleksandrów, Cyganka, Pacanów, Jaciska, Kilmuki, Koski, Kostrzyna, Panki, Prąszczyki, Zerdziny, jak również wsie z gminy Opatów: Opatów, Iwanawice, Zwierzyniec.

Rzeźnia ta może ubijać 14 centnarów tygodniowo bydła.

2) Kłobucki (z rzeźnią w Kłobucku), do którego należą wszystkie wsie gminy Kamyk, oraz następujące wsie gmin: Opatów (Juljanów, Hutka, Rybnok, Wąbrówka, Wilkowiecko A i B, Brzeźniki, Popowice, Złochowice, Walęców i Wilkowiecko; gminy Panki (Kawki, Pila, Truskolasy; gminy Węglowice (Wręczyca Mała i Wręczyca Wielka).

Rzeźnia ta może ubijać bydła do 7 centn. tygodniowo.

3) Częstochowski (z rzeźnią w Częstochowie), do którego należą: Częstochowa i wszystkie wsie gmin następujących: Grabówka, Huta Stara, Kamienica Polska i Rędziny.

Rzeźnia ta może ubijać bydła do 99 centn. tygodniowo.

4) W Blachowni (z rzeźnią w Blachowni) do którego należą wszystkie wsie gmin: Dźbowa i Rększowice, oraz następujące miejscowości z gminy Węglowice: Biecen, Borowo, Bór Zapilski, Cisie, Herby, Pietrzaki, Długi Kąt, Jezioro, Lebki, Klepaczka, Kuleje, Puszcze.

Rzeźnia ta może ubijać bydła do 10 centn. tygodniowo.

Ubój bydła odbywać się będzie następująco:

W okręgu I—każdego tygodnia w piątek, w okręgu II—we czwartki, w okręgu III—(Częstochowa)—środy i w okręgu IV—we wtorki.

Wszyscy rzeźnicy mogą nabywać mięso po cenach niżej podanych, lecz muszą natychmiast zawiadomić o kupnie wydział gospodarczy, aby otrzymać świadectwo wywozu.

Z dniem dzisiejszym cena żywego bydła za polski funt jest następująca:

Klasa	I	II	III	IV
wolowina	70 f.	65 f.	60 f.	50 f.
cielęcina	—	55 f.	50 f.	—
wieprzowina	90 f.	80 f.	75 f.	—
schab	—	70 f.	65 f.	—

Cena mięsa w detalicznej sprzedaży za funt polski:

Wolowina — mk. 1 f. 75 i (kozerna) mk. 1 f. 75, sjonina — mk. 2 f. 40, kiełbasa polska — mk. 2, cielęcina i baranina — mk. 1 f. 70 (kozerna) mk. 1 f. 75.

Flaki — mk. 2 f. 10, serce, płuco itp. — mk. 1 f. 35 itd.

Pobieranie wyższych cen ponad wymienione jest surowo zakazane.

Z targu wczorajszego.

Wczoraj we wtorek artykuły spożywcze sprzedawano po następujących cenach: kwarta mąka mk. 25, jakó fen. 40, ser 3 f. mk. 4-00, mąka pszenna mk. 4 funt, żytnia mk. 1 fen, 75 za funt, gęś mk. 38-00, kura mk. 15-18

Kradzież pasów.

Z tartaku majątku Zagórze skradziono nocą ubiegłej pasy transmisyjne, wartości mk. 3000. Poszkodowani wyznaczili mk. 300 nagrody za wykrycie złoczyńców.

Wiadomości z okolicy Częstochowy.

Koresp. wł. „Gońca Częstoch.”

PARZYMIECHY. Zabawa. Na korzyść Straży ogniwej miejscowej odbędzie się tutaj w dniu 26 m. zabawa wraz z loterią fantową, teatrem i wyścigami konnymi.

KRZEPICE. Wystawa. Wystawa prac ochraniarskich, organizowana przez R. O. M. w Krzepicach zgromadziła pokazalną liczbę praktycznych i estetycznych okazów.

Zainteresowanie wystawą było wyjątkowo duże. Poza liczbą dzieci ze szkół, zwiędziło wystawę w pierwszym dniu przeszło 400 osób. Objasnieniami udzielał członkowie R. O. M. w Krzepicach i okoliczne ochraniarki.

Dzieki ofiarności p. Pawła Kowalskiego z Kuźniczki, który przekazał Komitetowi wystawy 300 marek jako fundusz na odznaczenie prac, Komitet był w możności i przyznał rozbajem zachęty i nagrodę (po mk. 32) ochraniarkom z Krzepic, Dankowic I, Wyczerp, Gzestochowy (ul. Warszawską) i Staro-Krzepic; II nagr. (mr. 14) —Dankowice II; III nagroda (mk. 12) —Zajęzki I; wydziałom również 60 marek dla ochrony gminy Przystajni. Wyjątkowo ładne okazy zgłosiły ochrony z Parzymiech, którym przyznano dyplom uznania.

Po zamknięciu wystawy rozpoczął się 2-dniowy kurs pantoflarstwa, na który zapisało się 20 osób i 12 ochraniarek, z tych 2 z Wielunia.

Na zakończenie R. Op. Powiatowa uważa za swój obowiązek wyrazić podziękowanie p. Kowalskiemu za ofiarę pieniężną, pp. Kreczmerom z Dankowic za dostarczenie chleba i masła, p. Kozerskiemu, jako przewodniczącemu Komitetu żywnościowego za bezpłatne obiady i kolacje dla delegowanych z okolicy ochraniarek.

W BOBRUJSKU.

W ciągu ostatnich kilku tygodni Bobrujsk — jak pisze tamtejszy korespondent kijowski „Przeglądu Polskiego” — pod względem zewnętrznym, zmienił się nie do poznania.

„Bobrujsk nigdy jeszcze tak czysty nie był” — mówią mieszkańcy tutejsi. Istotnie, za rządów bolszewickich miota na ulicy

stała się anachronizmem. Obecnie znówu pełni ona gorliwie swe obowiązki — pod presją władz polskich — z ulic i trotuarów znikły śmiecie, z rynków — kupy gnoju. Tylko tłumany kurzu, które w porze wiosennej i letniej są prawdziwą plagą Bobrujska, hulają po dawnemu. Ale na to srodka niema.

Zmienił się również wygląd zewnętrzny żołnierza. Coraz częściej spotyka się oddziały, wracające z musztry; hełmy francuskie z białymi orłami nadają wysmukłym, prostym, jak młode topole, chłopcom naszym wygląd wojowniczy, marsowy. Piękna jest piechota nasza, ale nie masz, jak kawalerja. Gdy przeziąga po ulicy oddział ulanów, niepodobna oczu do nich oderwać. Widziałem rewje III-go pułku (złoty), ząd wyruszył i II-go (biały), który przybył świeżo z Antonin. Co za konie, co za postawa jeźdźców, jaka ich sprawność i miny marsowe!

Z radością i dumą patrzymy na pierwsze aeroplany polskie, które od czasu do czasu krążą nad Bobrujskiem. Niestety, jest tego niewiele.

Żołnierz polski otrząsa się powoli z naleciałości bolszewickich.

Warunki sanitarne ma żołnierz tutaj naogół dobre: pomieszczenia zwłaszcza w koszarach Kutarskich, są czyste, widne, powietrzne. Nieco gorzej przedstawiają się pomieszczenia w twierdzy. Apropowizacja, jak dotychczas, dobra.

Korpus powiększa się liczebnie, wkrótce mają być rozmówiane t. zw. legje rycerskie, składające się z oficerów, którzy w pułkach nie mogli znaleźć zajęcia. (Mamy takich oficerów około 1,200 piechoty i paruset jazdy).

Wśród oficerów niekiedy zrusefikowanych, niebrak wysiłków do zdobycia wiedzy polskiej, znajomości języka, historii, literatury.

Brak książek i podręczników polskich stoi na przeszkodzie w pracy kulturalnej zarówno wśród młodzieży, jak również i oficerów.

Publiczne burzenie pomników.

W Petersburgu artysta J. Agentow ogłosił list, w którym oświadcza, że był zadowolony do mieszkania Maksyma Gorkijka na naradę w sprawie organizacji święta dn. 1 maja. Tutaj komisarz oświaty narodowej, Lunaczarski, oznajmił, że w święto 1 maja wobec tłumów ludu będą uroczystości stracone z piedestałów pomniki „koronowanych bałwanów”, nie posiadające, zdaniem komisji do spraw sztuki, artystycznej wartości. Z tego powodu J. Agentow rzekł się udziału w pracach komisji urządzenia święta 1 maja.

W gazetach ukazała się rozmowa z Lunaczarskim, który wskazał, że kwestia zburzenia niektórych pomników w Piotrogradzie i Moskwie została zdecydowana. Moge powieścić, rzekł Lunaczarski, że niektóre pomniki będą zburzone na d. 1 maja. W Piotrogradzie przedewszystkiem ulegną temu niektóre pomniki Piotra Wielkiego, nie przedstawiające artystycznej wartości. Tak np. ulegnie zniszczeniu pomnik przy moście pałacowym.

W Moskwie mają ulegć zburzeniu pomniki Aleksandra III-go i Skobelewa.

RÓŻNE NOWINY.

Hetman i sejm.

„Berliner Neuste Nachrichten” a. noszą z Kijowa:

„Kijowska Mysl” zawiadamia, że prezes ministrów przyjął przedstawicieli prasy i oświadczył, że obecny gabinet ma charakter przejściowy. Jego głównym zadaniem jest przygotowanie zwrotania sejmu.

Ten sejm, ustali potem zasady, na których się oprze parlament ukraiński.

Prawa, ogłoszone przez hetmana,

mają być ważne tylko do chwili zwrotania sejmu.

Zadaniem sejmu będzie uprawnienie działalności hetmana.

Najbliższym zadaniem ministerjum będzie obracowanie uchwał, dotyczących zwrotania sejmu oraz wytworzenie przepisów wyborczych.

O podział Galicji.

„N. Reforma” donosi z Wiednia: Poseł Skarbek oświadczył korespondentowi „Nowej Reformy”, że zwrócił się do ministra dla Galicji, dr. Twardewskiego; z prośbą o autentyczne informacje w sprawie obiegających w kraju pogłosek o planie podziału Galicji. Minister odpowiedział na to, że pogłoski, jakoby sprawa ta była już przesądzona, są stanowczo nieprawdziwe; nieprawdziwe są zatem wszystkie wiadomości o szczegółach i terminie załatwienia tej sprawy.

O króla Finlandji.

„Swenska Dagbladet” otrzymuje z Helsingforsu wiadomość, że Finlandja zamierza ofiarować królowi Wielkiemu Księżcu Adolfowi Fryderykowi von Meklenburg Schwerin, który skłania się do przyjęcia jej. Większość młodo-fińskiej partji jest wprawdzie republikańska ale większość w senacie za monarchją.

Rozstrzygnięcie sprawy przez plebiscyt nie wydaje się pożądane, gdyż rozpętałoby agitację. Istnieje pręto zamiar by decyzję oddać wojsku burżuazyjnemu t. zw. Białej Gwardji. A zatem w miejsce plebiscytu ludowego plebiscyt wojskowy.

Z Warszawy.

Samobójstwo dyrektora banku.

Wczoraj w południe, dzieci bawiące się w parku Agrykola, spostrzegły wiszącego na drzewie człowieka. Denat był już zimny. Z dokumentów znalezionych w kieszeni, okazało się, że jest to 62-letni Alfred von Wiesel, dyrektor Domu Bankowego Wm. Landau, zamieszkały przy ul. Senatorskiej № 36 i 88.

Desperat na godzinę przed tem rozmawiał w parku ze strażakami, poczem pożytywszy kręśta udał się na górę parku, gdzie się powiesił.

Strajk stróżów w Warszawie.

Wygląd Warszawy od dwu dni nie jest estetyczny. Ulice zasypane są kupami śmieci, wioher unosi tłumany kurzu, za ypu, a i oczy i twarze przechodniów, co nie należy do rzeczy higienicznych. Warszawa i tak nie przesłana zbytnią czystością, stała się podobną do wielkiego śmietnika.

W nocy snów zaobserwować się daje wielu zapóźnionych przechodniów, dobijających się do bram, niestety, napróż.

W najlepszej glebie, najcieplejszą wiosną żadne rośliny tak szybko nie rosną, jak ceny ubrań idą dzisiaj w górę—

Zdystansowali więc krawcy... naturę. Lach.

**Takaś cen w gabliencie lekarza
Dentysty Stefana Barylskiego**

ul. Panny Marii № 49.

Wszelka porada bezpłatnie.

Wyjęcie zęba 2 m.

„ bez bólu 3 m.

Piomba cementowa lub

międziana z leczeniem 5 m.

Piomba srebrna lub

porcelanowa z leczeniem 6 m.

Zęb sztuczny w kauczuku 10 m.

Korona 30 m.

Teatr „**PARYSKI**” ul. Panny Marji № 19

Program od wtorku 14 do czwartku 16-go maja r. b. włącznie.

Zbudzona z Letargu

niezwykle interesujący drammat w 5 częściach **Bernd Aldor** w roli głównej. Słynny tragic

Rad program:

Rozmarzona pokojówka (komedia).

Muzyka: Sekstet Artystyczny
Szczegóły w programach

Ceny miejsc zwykłe.

Dla dzieci wejście wzbronione.
Bufet cukierniczy przy teatrze.

Teatr „**ODEON**” ul. Panny Marji № 27.

Program od środy 15-go do soboty 18 maja

Tylko 4 dni! Najnowsze arcydzieło filmowe! Tylko 4 dni!

Promień w Ciemnościach...

Wzruszający romans w 6 ciał aktach. W roli głównej ulubienica Publiczności, słynna piękność wiedeńska

Mia May

Rad program: Tegoroczne wiedeńskie mody wiosenne.

Anons: słynna tancerka **Mia Mara** wkrótce ukaże się w pierwszym wielkim dramacie żywym:

„Przysięga Halki” Akcja dramatu odbywa się na Ukrainie.

Dla dzieci wejście wzbronione. Ceny miejsc zwykłe. Szczegóły w afiszach i programach.

W 8-mio klas. filolog. gimnazjum żeńskim

Sióstr Nazaretanek

(L. KOMAR)

0137-

egzaminu dla nowowstępujących odbędą się dnia 3, 4 i 5 czerwca.

SOLEC

Zakład Wód Mineralnych siarczano-słonych, kąpieli błotnych i lecznica fizykalno-dietetyczna pod kierunkiem lekarskim dr. med. St. Kelles-Krauza.

Sezon od 20 maja do 20 września.

Choroby skutecznie leczone w Solcu: Reumatyzm, artretyzm, przymiot, choroby skórne, choroby nerwowe i t. p.

Ceny utrzymania niższe niż w innych miejscowościach kraju.

Dojazd przez st. kolej. Kielce, skąd szosą dorożkami lub samochodami rządowymi z Kielc do Buśka i dalej kołmi do Solca. Od strony Galicyi lub gub. Lubelskiej przez stację kol. galicyjskich Szczucin, skąd 15 wiorst do Solca. Prospekty i informacje wysyła gratis Zarząd Solca (poczta Stopnica ziemi Kieleckiej): w Warszawie p. Fr. Jakubowski Al. Jeruzolimskie 93 m. 8.

084-

Przy istniejących od 1910 r. kursach

Stenograficznych i Szkole pisania na maszynach

WYKŁADA SIĘ

Buchalterję i Arytmetykę

HANDLOWĄ

Kończącym wydaje się świadectwa

0131-

Róża Szumacherowa, ul. Szkolna 5a drugie piętro.

Zarząd gimnazjum męskiego

im. HENRYKA SIENKIEWICZA

T-wa Opieki Szkolnej w Częstochowie

niżej zawiadamia, że egzaminu dla nowowstępujących rozpoczną się dnia 3-go czerwca. Podania przyjmuje do dnia 1-go czerwca kancelarja gimnazjum w godzinach biurowych. Do klasy 8-jej nowi uczniowie przyjmowani nie będą. Plan egzaminów wywieszony w przedsiönku gimnazjum.

0139-

Zagony pod kartofle i kapuste oraz kilka móg gruntu do wydzierżawienia, Wiadomość dwó: „Kiedrzyń” 249- tel „Victoria.” 462-

DOKTOR

Romuald Broniatowski

powrócił do Częstochowy

ul. Panny Marji № 8. 409-

Choroby chirurgiczne i kobiece.

Przyjmuje od 4-6 po poł.

Pierwszorządna Chrześcijańska Pracownia ROBERTÓW

„JÓZEFY”

Nagrodzona Medalem

CZĘSTOCHOWA ul. P. Marji 46.

róg Szkolnej Nr. 1.

gorsety kroi paryskich i wiedeńskich higieniczne i do wyrównania figury szelki do prostego trzymania biustonosze, pasy i t. d. Pranie, reperacje i przerabianie. — Ceny umiarkowane. 174-

Do wynajęcia od 1-go lipca rb. lokal po sklepie spożywczym złożony ze sklepu i piwnicą pod tymże, pokoju i kuchni, światło, zlew woda. Cena dzierżawa Mk.1200 rocznie ul. P. Marji Nr. 50. Tamże do wynajęcia identyczny lokal jak wyżej po restauracji. — 430

Potrzebny stróż Szkolna Nr. 6

461-

Młyn z turbina Elektrycznością Tartak budynki Ziemi 2. Włoki z obławami inwentarzem do sprzedania Wiadomość J. Polak Jasnogórska 18 w Częstochowie

Zgubiono woreczek damski Zawierający pasport niem. wyd. na imię i nazwisko „Franciszki Dudzińskiej” oraz notes i portmonetkę spieniężmi taskawego Znalazcę uprasza się o swrot do Gońca pieniądze może sobie zatrzymać 469-

szukam dom z 1-no morgowym ogrodem owocowo-warzywnym szparaganiami i z malinami. Wiad. Sw. Barbary Nr. 2 J Ciesielski. 472-

Rutynowana nauczycielka muzyki poszukuje posady na wieś za utrzymanie. Wiadomość w Gońcu. 472-

Pierwszy w Częstochowie chrześcijański sklep, kupuje i sprzedaje różnego rodzaju meble, piwnia, maszyny do szycia i t. p. po cenach umiarkowanych, oraz poleca całkowicie umiowanie, sypialni, stołowych, i t. p. ul Panny Marji 73. obok parku. 476-

Francuska poszukuje pokoju przy rodzinie od 15 czerwca w Ostrowach. Oferty w Gońcu

Redaktor i Wydawca F. D. Wilkoszewski.

Odbito we własnych zakładach drukarskich „Gońca Częstochowskiego”